

1. Lovforslagets baggrund og formål

Ved lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (herefter retssikkerhedsloven) blev der gennemført en samlet regulering af en række spørgsmål, som vedrører tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed har mulighed for uden for strafferechtsplejen at foretage visse former for tvangsindgreb uden forudgående retskendelse. Det drejer sig navnlig om tvangsindgreb i form af såkaldte kontrol- og tilsynsbesøg. Loven regulerer endvidere visse spørgsmål, der kan opstå i tilfælde, hvor borgere og virksomheder er forpligtet til at meddele oplysninger til en forvaltningsmyndighed.

Fremsættelsen er gengivet i Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3107, og lovforslag nr. L 96 som fremsat er gengivet i Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3041. Lovforslaget blev den 10. december 2003 undergivet 1. behandling, som er gengivet i Folketingstidende 2003-04, Folketingets forhandlinger, side 2896. Retsudvalget afgav betænkning den 27. maj 2004. Betænkningen findes i Folketingstidende 2003-04, tillæg B, side 2142. Lovforslaget blev den 1. juni 2004 undergivet 2. behandling, der er gengivet i Folketingstidende 2003-04, Folketingets forhandlinger, side 11312. Den 4. juni 2004 blev lovforslaget undergivet 3. behandling, som er gengivet i Folketingstidende 2003-04, Folketingets forhandlinger, side 11710. Den vedtagne lov er gengivet i Folketingstidende 2003-04, tillæg C, side 786. Lovforslaget byggede på Retssikkerhedskommissionens betænkning 1428/2003 og de høringsvar over betænkningen, som Justitsministeriet modtog.

Det foreliggende lovforslag fremsættes med henvisning til § 26 i retssikkerhedsloven, hvorefter justitsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2006-07.

Lovforslaget indeholder dels forslag om at udvide lovens anvendelsesområde til også at omfatte tvangsindgreb af den karakter, der er nævnt i lovens § 1, stk. 1 og 2, hvis de foretages efter indhentet retskendelse, dels forslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen i lovens § 26. Herudover indeholder lovforslaget en omtale af et særligt spørgsmål om anvendelse i straffesager af bevismidler, der er lovligt tilvejebragt ved myndighedsskridt uden for strafferetsplejen.

Pkt. 2 nedenfor indeholder en kort oversigt over de gældende regler i retssikkerhedsloven.

Forslaget om at udvide lovens anvendelsesområde til også at omfatte tvangsindgreb, som foretages efter indhentet retskendelse, er behandlet nærmere i pkt. 3 nedenfor.

I pkt. 4 nedenfor omtales det nævnte spørgsmål om anvendelse i straffesager af bevismidler, der er lovligt tilvejebragt ved myndighedsskridt uden for strafferetsplejen.

Det anføres i forarbejderne til revisionsbestemmelsen i lovens § 26, at det i forbindelse med evalueringen af retssikkerhedsloven og erfaringerne med lovens anvendelse er relevant at overveje, om der kan være anledning til ændring i eller justering af lovens regler, jf. justitsministerens ændringsforslag af 11. maj 2004 (L 96 – bilag 110).

Pkt. 5 nedenfor indeholder på den baggrund en kort omtale af praksis med hensyn til lovens anvendelse på udvalgte områder. En mere udførlig gennemgang af de praktiske erfaringer med loven findes i regeringens retssikkerhedsredegørelse fra januar 2007, der (uden bilag) er medtaget som lovforslagets bilag 1. Redegørelsen er tidligere fremsendt til Folketinget den 9. februar 2007. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke – ud over, hvad der følger af det foreliggende lovforslag – behov for ændringer af loven.

En vedtagelse af lovforslaget vil på den baggrund indebære, at loven – bortset fra den foreslåede udvidelse af lovens anvendelsesområde til også at omfatte tvangsindgreb, som foretages efter indhentet retskendelse – fremover vil gælde med det indhold, som den har i dag.

2. Kort oversigt over de gældende regler i retssikkerhedsloven

Retssikkerhedsloven indeholder bl.a. generelle regler om den fremgangsmåde, som forvaltningsmyndighederne skal følge ved gennemførelsen af et tvangsindgreb, som er omfattet af loven, herunder navnlig kontrol- og tilsynsbesøg (lovens kapitel 2). Det er bl.a. fastsat, at tvangsindgreb kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet (lovens § 2). Det er også bestemt, at en række af forvaltningslovens regler – bl.a. reglerne om inhabilitet, partsaktindsigt, begrundelse og klagevejledning – gælder ved gennemførelsen af tvangsindgreb omfattet af loven (lovens § 3).

Det er endvidere fastsat, at i sager om iværksættelse af tvangsindgreb omfattet af loven skal en myndighed, som mundtligt modtager oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder af betydning for beslutningen om iværksættelse af tvangsindgreb, eller som på anden måde er bekendt med sådanne oplysninger, gøre notat om indholdet af oplysningerne (lovens § 4). Det gælder dog ikke, såfremt oplysningerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.